

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

CO ZAMLŽUJE MYSL, TO JE OPOJNÉ

aneb

**ALKOHOL A DROGY COBY SONDA DO
VÝVOJE ISLÁMSKO-PRÁVNÍCH
INTERPRETACÍ**

O ČEM BUDE ŘEČ

- Islámský náboženský zákon (arab. الشريعة aš-šarí'a) vs. Islámsko-právní nauka (arab. الفقه al-fikh) vs. Islámsko-právní metodologie (arab. أصول الفقه usúlu l-fikh)
- Teorie důkazu (arab. دليل delíl). Explicitně zmíněná pravidla vs. dedukce implicitních pravidel (arab. الاستنباط al-istinbát) a indukce obecných intencí
- Primární zdroje: Korán, Sunna a konsenzus (arab. الإجماع al-idžmá')
- Vedlejší zdroje: analogie (arab. القياس al-kijás) a postupy mezhebů (škol islámského myšlení)
- Vztahy mezi texty – abrogace (arab. النسخ an-nesch), další omezení platnosti
- Proměnlivé a stálé aspekty náboženského učení a jeho interpretativní tradice
- Autoritativní a neautoritativní názory, interpretace doslovné a metaforické

OPOJNÉ LÁTKY V KORÁNU

▫ A. Kontext rajského nápoje:

▫ يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ

▫ Obcházet mezi nimi budou chlapci mládí věčného s číšiemi, konvicemi a poháry nápoje čirého, z něhož je hlava nerozbolí ani jim vyčerpání nebudou (Wáki'a: 17-19)

▫ وَأَنْهَارٌ مِّنْ حَمْرٍ لَّدَهُ لِلشَّارِبِينَ
▫ a řeky vína, jež rozkoší je pijícím (Muhammed: 15)

OPOJNÉ LÁTKY V KORÁNU

▫ B. Kontext profánního nápoje:

▫ قُلْ فِيهِمَا إِتْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفِعٌ لِلنَّاسِ وَإِتْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا

▫ Dotazují se tě na víno a na hru majsír. Rci: "V obou z nich je pro lidi hřích těžký i užitek, avšak jejich hřích je větší než užitek." (Bekara: 219)

▫ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ

▫ Vy, kteří věříte! Nepřibližujte se k modlitbě, jste-li opilí, dokud nebudete vědět, co říkáte (Nisá: 43)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ
وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ
رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ
لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ

"Vy, kteří věříte! Alkohol,
hazard, obětní kameny a
vrhání losů šípy jsou věru věci
hnusné z díla satanova.
Vystříhejte se toho - a možná,
že budete úspěšní."

Al-Máida, 90.

@zlaterady

ISLÁMSKÉ NAUKY A ISLÁM V PRAXI

Haram

ZÁKAZ OPOJNÝCH LÁTEK V SUNNĚ: PŘEDPISY

- Nejobecnější: Umm Selema رضي الله عنها vyprávěla, že Posel Boží صلى الله عليه وسلم zakázal vše, co opíjí a zamlžuje mysl. (Abú Dávúd v Sunenu, hadís č. 3682; Ahmed v Musnedu, hadís č. 26634, sahíh li ghajrihi dle al-Arnáúta) Ibn Omar رضي الله عنهما vyprávěl, že Posel Boží صلى الله عليه وسلم pravil: „**Vše, co je opojnou látkou je chamr a každá opojná látka je zakázána.**“ (Muslim v Sahíhu, hadís č. 2003.)
- Prorok صلى الله عليه وسلم řekl: „**Pokud opíjí ve velkém množství, byť i malé množství z toho je harám.**“ (Sunen at-Tirmízí, hadís č. 1865; klasifikován jako sahíh al-Albáním v Sahíh at-Tirmízí.)
- Stanovený trest (arab. حد *hadd*): bičování (al-Buchárí v Sahíhu, hadís č. 6780.) či výprask. Abú Bekr stanovil trest čtyřiceti ran bičem, po něm Omar trest zdvojnásobil a téhož se drželi i 'Alí a Mu'áwíja رضي الله عنهم أجمعين. (Abú Dávúd v Sunenu, hadís č. 4488.)
- Zákaz prodávat alkohol (al-Buchárí v Sahíhu, hadís č. 2223.)
- Formulace prokletí deseti: jeho výrobce, zadavatele jeho výroby, jeho pijana, jeho nosiče, toho, kdo si objedná jeho dopravu, kdo ho podává, jeho cenu, kdo ho prodává, kdo ho kupuje a toho, komu se kupuje. (Abú Dávúd v Sunenu, hadís č. 3674. Tirmízí v Sunenu, hadís č. 1295; Ibn Mádža v Sunenu, hadís č. 3381. Jako sahíh doložil al-Albání v Sahíh Suneni Ibn Mádža, hadís č. 2742.)

ZÁKAZ OPOJNÝCH LÁTEK V SUNNĚ: NÁSLEDKY

- 'Abdulláh ibn 'Amr ibnu l-Ás رضي الله عنه vyprávěl, že Posel Boží صلى الله عليه وسلم pravil:
pravil:
- **„Alkohol jest matkou vší zkaženosti. Kdokoli ho pije, tomu nebudou jeho modlitby po čtyřicet dní přijaty a pokud by zemřel a v jeho útrokách z něj trocha zbude, zemřel by smrtí džáhilíje.“** (at-Taberání v Mu'džemu l-awsat, hadís č. 3810; a al-Wáhídí v al-Wasít, 1/224. Jako hasan jej ocenil al-Albání v Silsiletu ahádísi s-sahíha, 4/ 469.)
- 'Abdulláh ibn 'Abbás رضي الله عنهما vyprávěl, že Posel Boží صلى الله عليه وسلم pravil:
„Závislý na alkoholu se, pokud takto zemře, setká s Alláhem jako uctívač modly.“ (Zaznamenali Ahmed v Musnedu, 1/272; 'Abdulláh ibn Humejd v al-Muntechabu, al-Chal'í v al-Fewáid, 1/105; al-Makdisí v al-Ahádísu l-muchtára, 1/154; Ibn 'Adí v al-Kámil, 1/220; Abú Nu'ajm v Hiljetu l-awlijá', 9/253 a at-Taberání v al-Mu'džemu l-kebír, 2/161/3. Bez dodatku „pokud takto zemře, setká se s Alláhem“ jej zaznamenal Ibn Mádža v Sunenu, hadís č. 3375. Jako sahíh jej doložil Ibn Hibbán v Sahíhu, hadís č. 1379, za hasan či sahíh na základě množství dochovaných cest jej považuje al-Albání v Silsiletu l-ahádísi s-sahíha, hadís č. 677.)

VYDEDUKOVANÉ PŘEDPISY

- Základní předpis je, že vše je dovoleno, dokud se nedokáže opak
- Předpis se váže k důvodu předpisu. Opojně látky jsou zakázané, protože napadají některé z pěti nejvyšších cílů chráněných šarí'ou – život, rozum, majetek a důstojnost.
- Nealkoholické nápoje a potraviny či nápoje a potraviny s nezjistitelným (stopovým) množstvím alkoholu či s alkoholem reziduálním, který nemožno oddělit žádnou cestou, jsou dovoleny, dokud jejich konzumace člověka neopíjí. (al-Usejmín v al-Bábu l-Meftúh, 3/381-382)
- Chemická reakce vedoucí ke změně alkoholu či drogy na jinou látku s jinými vlastnostmi činí tento nový produkt povoleným, pokud k tomu dojde přirozeně i lidským zásahem (hanefíjci a málikovci, jedno podání od Ahmeda) a dle některých jen přirozeně (šáfi'ovci, druhé podání od Ahmeda) (Ibn Rušd v Bidájetu l-mudžtehid, 1/461).
- Existuje spor, zda je alkohol nečistý. Drogy jsou čisté podle konsenzu. Podle čtyř mezhebů je nečistý na základě doslovného čtení verše, podle al-Lejse, Rebí'y, menšinového názoru šáfi'ovců (al-Muzení, as-San'ání) a podle al-Albáního a al-'Usejmína je čistý (Viz Medžmú'u l-fetáwá,

NEAUTORITATIVNÍ INTERPRETACE

- Zákaz analogie (záhirovský mezheb) kromě výslovně dané analogie (Ibn Hazm)
- Zákaz se týká jen tehdy známých alkoholických nápojů (záhirovci)
- Trest za opilství je možno uložit jen dokud je z dechu opilce cítit alkohol (hanefíja)
- Trest je jen za opilost, ne za samu konzumaci alkoholu (hanefíjec Ibn 'Ábidín)
- Pokud se někdo veřejně opíjí opakovaně, lze o potrestat až trestem smrti (hanbelovci)
- Vinný ocet je zakázaný (hanbelovci)
- Káva je zakázaná
- Tabák je sice zavrženíhodný, ale dovolený

KÁVA, ČAJ, TABÁK A VÝROBKY Z NĚJ

- **Čaj a káva:** je dovolen, dokud neobsahuje žádnou opojnou příměs. Předpis sleduje důvod. Nebyly známy před 10. stol. hižry, v té době se učenci neshodli na jejich dovolenosti a postupně názor o zákazu či zavrženíhodnosti vymizel. (al-Kásimí v Risáletu fi š-šáji we l-kahwetí we d-duchchán, 1/18.).
- **Tabák:** nejprve zakázán (Ahmed al-Akhisárí, Risáletu d-duchcháníja, 17. stol.) argumentoval i vlivem nemuslimů, potom se učenci rozešli: zavrženíhodné (as-Sujútí, an-Nábulsí) a ostatní zakázali. Postupně názor o dovolenosti vymizel, dnes zákaz (Stálá komise v KSA, al-Kardáwí).
- Totéž platí i pro **vodní dýmku** (Ibn Báz v Medžmú'u l-fetáwá we makálát, 23/52.).

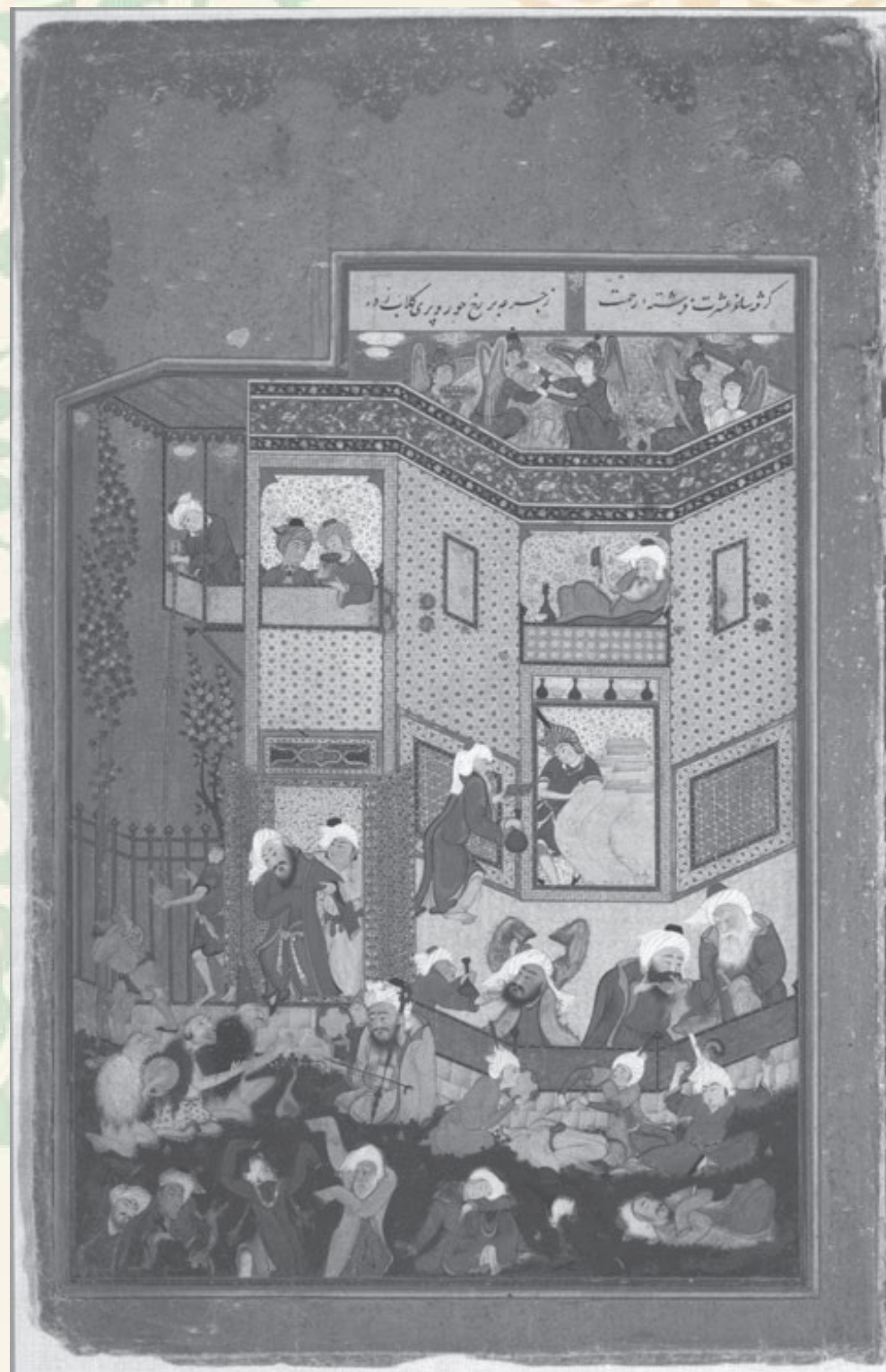
JINÉ DROGY (arab. المخدرات al-muchaddarát)

- **Konopí:** Je to zakázané a je to zlo přinesené Mongoly a trestá se jako alkohol (Ibn Tejmíja v al-Fetáwa l-kubrá, 3/423.).
- **Kát (Jemen):** Zakázané, ničí zdraví a majetek, podobně jako tabák. (Ibn Báz viz <https://binbaz.org.sa/fatwas/5895/%D8%AA%D9%86%D8%A8%D9%8A%D9%87%D8%A7%D8%AA-%D9%88%D8%AA%D9%88%D8%B6%D9%8A%D8%AD%D8%A7%D8%AA-%D8%AD%D9%88%D9%84-%D8%AD%D9%83%D9%85-%D8%A7%D9%83%D9%84-%D8%A7%D9%84%D9%82%D8%A7%D8%AA>).
- **Opium:** Zakázáno, v Afghánistánu vydána fetwa proti pěstování a vývozu opia (2005, viz zpráva OSN: https://www.unodc.org/pdf/afghanistan_2005/opium-afghanistan_2005-08-26.pdf).
- **Ostatní zneužívané drogy:** Obecný zákaz (Viz Mewsú'atu l-kuwejtíja, 11/35.). Muslimské země jsou silně represivní, v některých (monarchie Arabského zálivu) platí i tresty smrti, případně dlouhodobá vězení (Pákistán, Turecko). Argumenty jsou stejné jako u ostatních omamných látek.

METAFORICKÉ INTERPRETACE A JEJICH STVÁRNĚNÍ

- Pretext, text, kontext (Ahmad 2016)
- súfíjský kontext, numismatika, politická moc, aristokratické vrstvy
- Básně, písně, zobrazení, příběhy, anekdoty, předměty denního užití (i zakázaného)
- číše vína jako symbol plynoucí moudrosti a láskyplného opojení (arab. عشق 'ašk) slastí poznání (arab. معرفة ma'rifa) pravé skutečnosti (arab. الحقيقة hakíka)
- Metafora hříchu, milosti, pokrytecké morálky, hojnosti, bohatství ...

Anděl milosti, Herát cca 1520

Zlaťák mughalského sultána Džahangíra (vládl 1605-1627)

DOPORUČENÁ LITERATURA A INTERNETOVÉ ZDROJE

- Korán: www.tanzil.net
- Sbírky hadísů: www.sunnah.com www.sunnah.one
- *Mewsú'atu l-kuwajtíjatu l-fikhíja* <https://al-maktaba.org/book/11430>
- Al-Fawzán, Sálíh. 2005: *A Summary of islamic Jurisprudence, Special edition*, Da'wah foundation, al-Maiman, Rijád.
- Al-Munedždžid, Muhammed Sálíh, www.islamqa.info
- Sábik, Sejjid. (Smajlović F. & Hrvačić M.) *Fikhus-sunne*. Sarajevo: Bookline.
- **Sekundární:** *Encyclopaedia of Islam*, Brill, Leiden, 1971.
- Ahmad, Shahab. 2016. *What is Islam? The importance of being islamic*. Princeton: Princeton University Press.

The background features a large, intricate green mandala on the left side, with smaller gold mandalas scattered on the right and bottom. The text is centered over the green mandala.

DĚKUJI ZA POZORNOST.